

วันพุธที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2550 ปีที่ 20 ฉบับที่ 6754 หน้า 11

แม่น้ำ '5สายหลัก'

เสียงวิกฤติมลภาวะ

ปัญหาการสร้างเขื่อน โลกร้อน กระทบประชากร 870 ล้านคน

กองทุนสัตว์ป่าโลกเผยแพร่รายงาน ชี้ชัด แม่น้ำสายหลักในเอเชีย 5 สายที่หล่อเลี้ยง ประชากรกว่า 870 ล้านคน กำลังถูกคุกคามอย่างหนัก ด้วยน้ำมือมนุษย์เร่งประสานความร่วมมือประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาแบบบูรณาการ

กองทุนสัตว์ป่าโลก (ดับเบิลยูดับเบิลยูเอฟ) เผยแพร่รายงานว่า แม่น้ำสายหลัก 5 สายในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งรวมถึงแม่น้ำโขง กำลังถูกคุกคามอย่างหนักจากน้ำมือมนุษย์ ทั้งนี้ รายงานของดับเบิลยูดับเบิลยูเอฟระบุว่า 5 แม่น้ำสายหลักในเอเชีย ได้แก่ แม่น้ำแยงซีในจีน แม่น้ำสาละวิน ในพม่า แม่น้ำฮันในจีน แม่น้ำคงคาในอินเดีย และแม่น้ำโขง-ลานช้าง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำหล่อเลี้ยงประชากรในทวีปเอเชียถึงกว่า 870 ล้าน

คน กำลังถูกคุกคามจากการสร้างเขื่อน และการผันน้ำจากแม่น้ำไปใช้ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคพลังงานมากเกินไป อีกทั้งยังถูกคุกคามจากปัญหาโลกร้อนที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นด้วย

นอกจากนี้ แม่น้ำสายหลักดังกล่าวทั้ง 5 สาย ยังกำลังถูกคุกคามจากปัญหามลภาวะ และการทำประมงจนมากเกินไปจนจุดสมดุลด้วย และว่าภัยคุกคามดังกล่าวเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกัน พร้อมทั้งเรียกร้องให้ภาครัฐและเอกชนของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เร่งประสานความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาแบบบูรณาการ ก่อนที่จะเกิดผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ และสัตว์ ตลอดจนระบบนิเวศวิทยาจนยากจะเยียวยา ดับเบิลยูดับเบิลยูเอฟ ชี้ให้เห็นลูกโซ่

ของปัญหาว่า ปัญหาโลกร้อน ซึ่งก่อให้เกิดภัยแล้ง และความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ทำให้รัฐบาลของชาติต่างๆ สร้างเขื่อนเพิ่มขึ้นเพื่อเก็บกักน้ำแต่ส่งผลให้น้ำในแม่น้ำถูกผันออกไป ส่งผลกระทบต่อวิถีธรรมชาติของประชากรสัตว์น้ำ และระบบนิเวศวิทยาและเน้นย้ำว่า การแก้ปัญหาแบบบูรณาการเท่านั้นที่จะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนมีการแก้ปัญหาด้านใดด้านหนึ่งแต่ไปสร้างปัญหาเพิ่มในด้านอื่นๆ

รายงานของดับเบิลยูดับเบิลยูเอฟระบุว่า แม่น้ำริโอ กรันดี แม่น้ำริโอ บราว และแม่น้ำลา ปลาตา ในละตินอเมริกา ตลอดจนแม่น้ำดานูบในยุโรปกลาง แม่น้ำไนล์ในแอฟริกา และแม่น้ำเมอร์เรย์-ดาร์ลิ่ง ในออสเตรเลีย ก็กำลังถูกภัยคุกคามเพิ่มขึ้นโดยลำดับเช่นกัน

ขณะเดียวกันความต้องการใช้น้ำที่เพิ่ม

มากขึ้นอันเป็นผลมาจากการที่มีประชากรอยู่อาศัยมากขึ้นตามเมืองต่างๆ ที่ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ ยิ่งเพิ่มแรงกดดันให้แก่ปลา 69 สายพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำริโอแกรนด์โดยตรง

นอกจากนี้ ภาวะโลกร้อนก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของปลาหรือสัตว์น้ำในที่ต่างๆ อาทิเช่น แอฟริกา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิเพียงเล็กน้อยก็สามารถส่งผลกระทบต่อระดับน้ำ และความสามารถด้านการผลิตของสัตว์น้ำทุกประเภท

ขณะที่แม่น้ำแยงซีของจีนก็กำลังเผชิญหน้าปัญหามลภาวะอย่างรุนแรงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ผลพวงจากพื้นที่อุตสาหกรรมมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการพัฒนาภายในประเทศและการใช้น้ำเพื่อพื้นที่ทางการเกษตรในปริมาณมาก